

Felaktiga utbetalningar inom bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Pensionsmyndighetens återrapportering av
regeringsuppdrag 2022-01-13 (Fi2021/03247,
Fi2022/00107)

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

1.	Inledning	1
1.1.	Definition av felaktiga utbetalningar	1
1.2.	Orsaksindelning	1
2.	Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd	3
2.1.	Bostadstillägg	3
2.2.	Äldreförsörjningsstöd	4
2.3.	Utgifter	4
2.4.	Kända fel och risker i förmånerna	5
3.	Metod	6
3.1.	Population och urval	6
3.1.1.	Bortfall	7
3.2.	Skattning av totalfelet	7
3.2.1.	Osäkerhet i skattningen	8
3.3.	Mättidpunkt	8
3.4.	Genomförande	8
3.5.	Icke empiriska studier	9
4.	Resultat	9
4.1.	De totala felutbetalningarna	10
4.2.	Totalfelets fördelning över orsaker	10
4.2.1.	Bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd	11
4.2.2.	Bostadstillägg	11
4.2.3.	Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelning	12
4.3.	Deskriptiva mått	13
4.3.1.	Deciler	13
4.3.2.	Förekomst av felorsaker	14
4.3.3.	Standardavvikelser	14
4.4.	Resultat av icke empiriska studier	14
4.5.	Resultat från tidigare omfattningsstudie	15
4.6.	Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel	15
5.	Analys av resultat	16
5.1.	Bortfall i kontrollen	16
5.2.	De totala felutbetalningarna	16
5.3.	Totalfelens fördelning över orsaker	17
5.3.1.	Orsaksindelning	17
5.4.	Jämförelse med tidigare studier	18
5.4.1.	Sammanfattning	21
6.	Förslag till förändringar och åtgärder	21
6.1.	Interna förbättringsförslag	21
6.2.	Övriga förbättringsförslag	22
6.2.1.	Informationsutbyte mellan myndigheter	22

6.2.2. Undanröj rättsliga hinder för att använda uppgifter i arbetsgivardeklarationer effektivt och rättssäkert	22
6.2.3. Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen	22
6.2.4. Utökad utredningsmöjlighet avseende medsökande	22
6.2.5. Registrering av in- och utresor	23
6.2.6. Inkomst av näringsverksamhet ska beräknas på samma sätt som inkomst av kapital	23
6.2.7. Förmögenhet.....	23
6.3. Förslag på förändringar inför kommande omfattningsstudier	23
Bilaga 1	24
Bilaga 2	26

Förord

Pensionssystemet är betydelsefullt för välfärdssamhället. Under 2022 betalade Pensionsmyndigheten ut 415 miljarder kronor i pensioner och förmåner. Myndigheten står därmed för en betydande del av välfärdsutbetalningarna.

Risker för felaktiga utbetalningar finns genom hela kedjan från intjänande av pensionsrätter via mottagen ansökan/ärende till dess att pengarna är pensionären till handa och kan även inträffa under hela utbetalningstiden. De flesta av myndighetens förmåner utbetalas livsvarigt vilket innebär att felaktiga utbetalningar kan ackumuleras till stora belopp.

Fel/brister som uppstått i tidigare led eller hos andra myndigheter och som inte upptäckts eller korrigerats får följd effekter på pensionerna och de pensionsrelaterade förmånerna. Det är därför viktigt att förstå omfattningen och orsakerna till de felutbetalningar som kan uppstå på grund av oriktiga uppgifter och inte anmälda förändringar.

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har inom ramen för uppdraget att genomföra omfattningsstudier inom bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd gjort en slumpmässig efterkontroll för år 2022 på det som kan studeras med empiriska metoder. Studien omfattade alla uppgifter som gick att kontrollera och verifiera. Resultatet av den slumpmässiga efterkontrollen som myndigheten genomfört visar på att förmånerna utbetalats med ett för högt belopp i cirka 3 av 10 ärenden.

De felaktiga utbetalningarna som identifierats i de empiriska studierna avseende bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd uppskattas till cirka 691 miljoner kronor för mycket utbetalt, vilket motsvarar 5,27 procent av det totalt utbetalade beloppet. För enbart bostadstillägg uppskattas de felaktiga utbetalningarna till 668 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,61 procent av det totalt utbetalade beloppet.

Uppskattningarna bygger på en slumpmässig kontroll av 1 500 ärenden som avsåg hushåll som hade en utbetalning av minst en av förmånerna bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd. Urvalet gjordes från en population på drygt 281 000 ärenden med pågående utbetalning av någon av förmånerna i mars 2022.

Den vanligaste felorsaken var att förmånstagarna inte anmält förändring.

Det finns dock uppgifter som är svåra att kontrollera och verifiera och som inte fångats av kontrollen. Myndigheten uppskattar att felutbetalningarna som orsakas av sådana uppgifter uppgår till strax under 66 miljoner kronor.

1. Inledning

Regeringen gav den 13 januari 2022 Pensionsmyndigheten i uppdrag att uppskatta såväl de fel som låter sig studeras empiriskt, som de där detta inte låter sig göras, inom förmånerna bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Uppdraget har getts med stöd av förordning (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Av samma förordning framgår även att de studier som ska genomföras av välfärdsmyndigheterna ska samordnas av och återrapporteras till Ekonomistyrningsverket (ESV).

Pensionsmyndigheten har vid omfattningsstudierna utgått från en slumpmässig efterkontroll på motsvarande sätt som gjordes vid tidigare omfattningsstudier. Den senaste omfattningsstudien genomfördes under 2017 i samband med Delegationen för korrekta utbetalningar (KUT-delegationen)¹. Utöver detta har Pensionsmyndigheten analyserat de risker som inte låter sig studeras med empiriska metoder.

1.1. Definition av felaktiga utbetalningar

Att definiera begreppet felaktiga utbetalningar är komplext. Definitionen skiljer sig dessutom åt mellan den som KUT-delegationen tog fram och vad som framgår av förordning (2021:663). Förordningen innehåller bestämmelser som syftar till att stärka arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, men av 2 § framgår att felaktiga utbetalningar avser utbetalningar som sker trots att villkoren för att ta del av ersättningen inte är uppfyllda.

Vid den genomförda empiriska omfattningsstudien avseende bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd har Pensionsmyndigheten valt att utgå från den tidigare definitionen som togs fram av KUT-delegationen:

- *En utbetalning är felaktig om det slutliga beloppet blir för högt, för lågt eller i sin helhet fel i förhållande till gällande regler och avtal.*

Pensionsmyndigheten kommer dock enbart redovisa för mycket utbetalda förmåner på totalen i denna rapport.

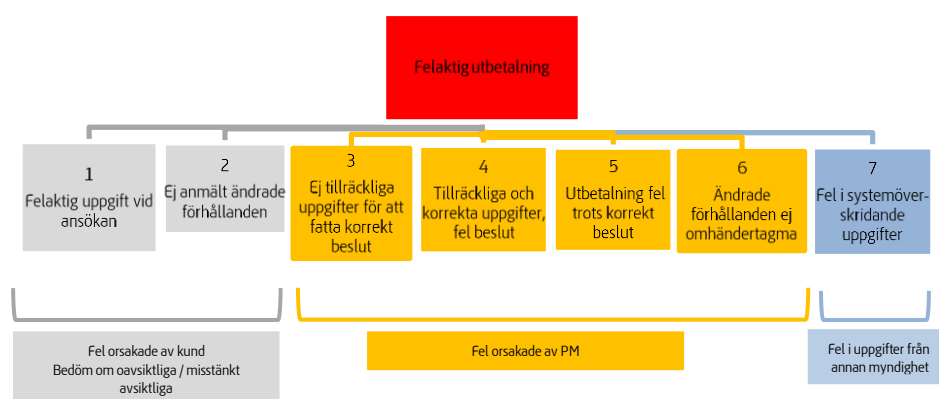
1.2. Orsaksindelning

Enligt regeringens beslut ska totalfelets fördelning över orsaker redovisas med samma detaljeringsgrad som användes i de omfattningsstudier som genomfördes inom ramen för KUT-delegationen. Se orsaksindelning i figur nedan.

---

¹ Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemet SOU 2019:59, se rapport 4: Läckage i välfärdssystemet, del 1.

Figur 1. Orsaksindelning

Felaktiga uppgifter vid ansökan/anmälan

Under denna felorsak ska fel redovisas som uppstått vid ansökningstillfället på grund av att de uppgifter som förmånstagaren lämnat varit felaktiga. Eftersom bostadstillägg i regel utbetalas tills vidare kan ansökan ha gjorts för flera år sedan. Därefter kan det finnas åtskilliga mellanliggande beslut avseende ändrade förhållanden. Av resursskäl har myndigheten därför valt att främst kontrollera uppgifterna i det senaste kundinitierade ärendet som föregår kontrollen.

Ej anmält ändrade förhållanden

Här ska felaktiga utbetalningar som uppstått efter att förmånerna beviljats redovisas, till exempel ej anmälda förändringar av boendeförhållanden, inkomster och förmögenhet.

Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut

Denna kategori avser fel som orsakats av att myndigheten har fattat beslut utan tillräckliga uppgifter, till exempel fel som orsakats av brister i myndighetens utredningsskyldighet.

Tillräckliga och korrekta uppgifter men fel beslut

Under denna kategori har den sökande/förmånstagaren inkommit med tillräckliga och korrekta uppgifter för att få ersättning, men myndigheten har trots detta fattat ett felaktigt beslut. Det kan exempelvis handla om att uppgifterna har missats eller registrerats felaktigt.

Utbetalning fel trots korrekt beslut

Om utbetalningen har blivit fel trots att myndigheten fattat ett korrekt beslut ska det redovisas under denna kategori. Det kan till exempel handla om felregistreringar då utbetalningen ska verkställas, manuella utbetalningar eller när beslut om indragning fattas men utbetalningarna ändå löper på.

Ändrade förhållanden ej omhändertagna

Om förmånstagaren har anmält förändringar eller om myndigheten på annat sätt fått kännedom om förändringar, men dessa av olika skäl inte omhändertagits, ska dessa redovisas under denna orsaksgrund.

Fel i systemöverskridandeuppgifter

Enligt anvisningarna för 2022 års omfattningsstudier ska dessutom fel i så kallade systemöverskridande uppgifter ingå. Dessa uppgifter registerförs ofta hos en myndighet och används av flera myndigheter, till exempel folkbokföringsuppgifter.

2. Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

2.1. Bostadstillägg

Bostadstillägg är en förmån som ska ge möjlighet till en god bostadsstandard för pensionärer med begränsade ekonomiska tillgångar. Förmånen är ett skattefritt och inkomstprövat tillägg till vissa andra förmåner.

Bostadstillägg till pensionärer utbetalas till den som är bosatt i Sverige, har hel allmän pension och fyllt 65 år eller uppstår änkepension. Förmånen kan även betalas ut till den som bor i Sverige och har motsvarande förmåner från en annan stat som ingår i EU/EES eller Schweiz. Om den disponibla inkomsten i förhållande till bostadskostnaden är så låg att den sökande/förmånstagaren inte uppnår skälig levnadsnivå kan även ett så kallat särskilt bostadstillägg betalas ut.

Den 31 maj 2022 fattade riksdagen beslut om höjda pensionsåldrar från och med 2023. Åldern för när bostadstillägg kan börja betalas ut kommer därmed att ändras till 66 år. Beslutet innebär också att pensionsåldrarna ska knytas till den så kallade riktåldern² från och med 2026.

Bostadstillägg utbetalas både av Pensionsmyndigheten och av Försäkringskassan. Pensionsmyndigheten ansvarar i huvudsak för utbetalningen av förmånen till personer som fyllt 65 år. Förmånen beviljas vanligtvis tills vidare.

Bostadstillägget påverkas av bostadskostnad, inkomster och eventuell nettoförmögenhet. Den högsta bostadskostnad som beaktas vid beräkningen är 7 500 kronor per månad. Från och med januari 2022 uppgick maximalt bostadstillägg till 6 990 kronor per månad för ensamstående pensionärer som fyllt 65 år³.

Förmånens storlek för pensionärer beräknas genom att först fastställa bostadskostnaden samt lägga till ett konsumtionsstöd. Denna summa minskas sedan med ett framräknat avdrag för inkomster (inklusive förmögenhet). Det som återstår blir det bostadstillägg som den sökande/förmånstagaren är berättigad till.

---

² Riktåldern beslutas varje år och tillämpas sex år senare. Riktåldern för 2020 och 2021 har beslutats till 67 år, vilket i praktiken kommer att tillämpas från och med 2026 respektive 2027. Från 2026 då riktåldern 67 år gäller, ska även den lägsta åldern för att ta ut allmän pension ändras till tre år före riktåldern. Detta innebär att de som är födda 1963 eller senare kommer tidigast att kunna ta ut pension vid 64 års ålder.

³ Enligt lagändring i januari 2022 höjdes konsumtionsstödet till 540 kronor per månad samt höjdes maximalt belopp för bostadskostnad till 7 500 kronor per månad. Från och med augusti 2022 höjdes konsumtionsstödet till 840 kronor per månad samt maximalt bostadstillägg till 7 290 kronor per månad.

För de som är makar/sambos och delar bostad är det den gemensamma bostadskostnaden samt bådas respektive inkomster och förmögenheter som ligger till grund för förmånerna.

De genomsnittliga utbetalningarna per person och år uppgick under 2022 till 39 800 kronor.

2.2. Äldreförsörjningsstöd

Äldreförsörjningsstöd är avsett för personer som har fyllt 65 år⁴ och som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet. Stödet garanterar en skälig levnadsnivå för dessa personer.

Äldreförsörjningsstödet är en bosättningsbaserad förmån som i likhet med bostadstillägg är beroende av den sökandes/förmånstagarens bostadskostnad och inkomst, men stödet kan även beviljas till personer som saknar bostadskostnad. Förmånen beviljas som längst för 12 månader i taget, därefter krävs ny ansökan.

Under 2022 uppgick maximalt äldreförsörjningsstöd till 13 681 kronor per månad för ensamstående pensionärer som inte uppbär bostadstillägg eller några andra pensionsförmåner.

Äldreförsörjningsstödet beräknas på den totala inkomsten (inklusive bostadstillägg) efter avdrag för skatt och skälig bostadskostnad. Är nettoinkomsten lägre än skälig levnadsnivå beviljas äldreförsörjningsstöd upp till denna nivå.

Från och med januari 2022 uppgick skälig levnadsnivå till 6 181 kronor per månad för ensamstående och 4 972 per månad för makar/sambos. Den skäliga bostadskostnaden är fastställd till 7 500 kronor per månad.

Den genomsnittliga utbetalningen per person och år uppgick under 2022 till 47 600 kronor.

2.3. Utgifter

Ersättningarna finansieras via utgiftsområde 11 – Ekonomisk trygghet vid ålderdom. 1:3 Bostadstillägg för pensionärer och 1:4 Äldreförsörjningsstöd.

Under 2022 utbetalades sammanlagt 13,1 miljarder kronor i bostadstillägg, särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. I genomsnitt hade:

- 296 200 bostadstillägg
- 3 400 särskilt bostadstillägg
- 25 400 äldreförsörjningsstöd.

---

⁴ Den 31 maj 2022 fattade riksdagen beslut om höjda pensionsåldrar från och med 2023. Åldern för när äldreförsörjningsstöd kan börja betalas ut har ändrats till 66 år. Beslutet innebär också att pensionsåldrarna ska knytas till den så kallade riktåldern från och med 2026.

2.4. Kända fel och risker i förmånerna

Förmånerna är behovsprövade vilket innebär risker för felaktiga utbetalningar eftersom ersättningsansökan påverkas av flera faktorer såsom bostadskostnad, boendeförhållande, civilstånd, inkomster och nettoförmögenhet. Storleken påverkas även av makar/sambos inkomster och förmögenhet.

Felaktiga utbetalningar uppstår när bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd betalas ut på felaktiga eller otillräckliga grunder, eller när ändrade förhållanden inte anmäls. Korrekta uppgifter och underlag har därför en avgörande betydelse för att utbetalningarna ska bli rätt.

Den sökande/förmånstagaren är skyldig att lämna de uppgifter som har betydelse för bedömningen av förmånerna samt att anmäla ändrade förhållanden. Det finns en risk för att den sökande/förmånstagaren underlåter att lämna uppgifter, lämnar felaktiga uppgifter eller inte anmäler förändringar. Underlåtenheten kan vara både avsiktlig och oavsiktlig. I vissa fall är den sökande/förmånstagaren beroende av anhöriga eller ställföreträdare för att kunna ansöka om förmånerna eller för att anmäla förändringar. Detta förutsätter att de som är behjälpliga har kännedom om eller tillgång till de uppgifter som behövs.

Myndigheten ska utreda ärenden i den omfattning som dess beskaffenhet kräver det vill säga bedöma om ansökan som kommit in är tillräcklig som underlag eller om en komplettering av uppgifter ska göras och i så fall på vilket sätt.

Myndigheten inhämtar och verifierar automatiskt uppgifter avseende exempelvis försäkringstillhörighet, civilstånd och folkbokföringsadress i samband med prövningen av ansökan och även fortlöpande för att fånga ändrade förhållanden.

Manuell bedömning görs i de fall då de inkomna uppgifterna eller handlingarna behöver utredas ytterligare. Uppgifter som kan vara svåra att få kännedom om eller att verifiera med annan än den sökande/förmånstagaren, är exempelvis utländska inkomster och förmögenheter samt faktiska boendeförhållanden.

Det finns risk för att fel kan uppstå på grund av brister i handläggningen, exempelvis att myndigheten:

- inte utreder ärendena tillräckligt
- registrerar felaktiga uppgifter
- inte omhändertar anmälan om ändrade förhållanden i tid

Fel och brister kan förekomma i de underlag och de uppgifter som inhämtats från exempelvis banker, pensionsutbetalare och andra myndigheter.

En bidragande orsak till att fel och brister kan uppstå är det komplexa regelverket som dels är resurskrävande för myndigheten att tillämpa och dels kan vara svårt för den sökande/förmånstagaren att förstå. Myndigheten hämtar in vissa uppgifter direkt från källan och räknar om bostadstillägget med hjälp av dessa. Det kan därför vara oklart för förmånstagaren vilka förändringar som ska anmälas till myndigheten. Dessutom kan det vara oklart när förändringar ska anmälas. Enligt regelverket är inkomstuppgifter framåtsyftande, förmögenhetsuppgifter historiska och bostadskostnader samtida.

Sammantaget finns det en hög sannolikhet för felaktiga utbetalningar på grund av de höga inneboende riskerna när det gäller brister i indata och komplexiteten i regelverken. Konsekvenserna är allvarliga eftersom de har en väsentlig påverkan på funktion och förtroende. Bostadstillägg beviljas vanligtvis tills vidare vilket innebär att eventuella fel kan bestå livsvarigt.

3. Metod

Pensionsmyndigheten har använt samma metod som vid tidigare omfattningsstudier inom bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, det vill säga en slumpmässig efterkontroll (se bilaga 1). Metoden bygger på att tillförlitliga uppgifter från andra källor, som exempelvis pensionsbolag och banker, kan inhämtas och verifieras med de uppgifter som förmånstagarna lämnat.

Detta är en beprövad metod vilket ger myndigheten möjlighet att jämföra resultatet med tidigare studier.

En slumpmässig efterkontroll ger myndigheten möjlighet att:

- uppskatta den totala storleken på felaktiga utbetalningar
- bedöma om de tidigare observerade riskerna kvarstår eller har förändrats
- identifiera om nya risker tillkommit
- förebygga kontrollfria områden

Den slumpmässiga efterkontrollen bestod av ett obundet slumpmässigt urval av ärenden som avser hushåll med en pågående utbetalning av bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd. Kontrollen omfattade alla uppgifter som gick att kontrollera och verifiera. Fokus för kontrollen låg på att kontrollera om nuvarande förmåner betalades ut efter korrekta och aktuella uppgifter.

En styrka med den genomförda studien är att resultatet från en större slumpmässig efterkontroll är väl lämpat för att uppskatta de felaktiga utbetalningarna i hela populationen. En annan styrka med studien är att den i största möjliga utsträckning använder sig av faktiska data från beslutade ärenden i myndighetens datasystem för att härleda de konstaterade felutbetalningarna. De observerade felutbetalningarna i urvalet är därför fria från enskilda personers kvalitativa bedömningar.

En brist med metoden är att den inte fångar alla uppgifter som påverkar beräkningen av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd (se 3.5).

I rapporten redovisas resultatet för bostadstillägg separat och äldreförsörjningsstöd tillsammans med bostadstillägg. Äldreförsörjningsstöd kommer inte att redovisas separat eftersom de flesta som uppbär äldreförsörjningsstöd även uppbär bostadstillägg och bostadstillägget påverkar beräkningen av äldreförsörjningsstöd.

3.1. Population och urval

Urvalet till den slumpmässiga efterkontrollen består av ett obundet slumpmässigt urval om 1 500 hushåll/ärenden. Rampopulationen för urvalet är samtliga hushåll med en ordinarie utbetalning av bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd i mars 2022. Urvalet har resulterat i en underpopulation om 1 473 hushåll som fått en

ordinarie utbetalning av bostadstillägg i mars 2022. Mellanskillnaden förklaras av de 27 hushåll i urvalet om 1 500 som endast tagit emot en ordinarie utbetalning av äldreförsörjningsstöd. Syftet med underpopulationen är att Pensionsmyndigheten också önskar uttala sig om felutbetalningarna av bostadstillägg oavhängigt äldreförsörjningsstödet.

Tabell 1. Rampopulation och urval (före bortfall) för bostadstillägg (BT) och/eller äldreförsörjningsstöd (ÄFS) samt bostadstillägg

Population	Hushåll/ärenden (N)	Urval (n)
BT och/eller ÄFS	283 626	1 500
BT	278 459	1 473

Antalet förmånstagare av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd är förhållandevis konstant över tid. Historiskt så motsvarar ett urval om 1 500 ärenden drygt 0,5 procent av hushållen som tar emot någon utav ersättningarna.

Urvalsstorleken har fastställts utifrån en avvägning mellan resursåtgång och den säkerhet med vilken myndigheten önskar uttala sig om andelen och storleken på de felaktiga utbetalningarna.

Urvalets storlek är också baserad på en ansats om att fånga den stora variationsrikedom av fel i ärendena som uppstår till följd av förmånens komplexa regelverk. Detta gäller inte minst för fel som är få till antalet med relativt stora belopp.

3.1.1. Bortfall

Statistiskt bortfall uppstår i ärenden där beslutsunderlaget fortfarande är ofullständigt när efterkontrollen avslutats. Eftersom det åligger förmånstagarna att inkomma med ett underlag som styrker aktuella förhållanden som ligger till grund för ersättningen så är det förväntade bortfallet förhållandevis litet. Bortfall kan också uppstå i ärenden där uppgifter behöver inhämtas från källor med långa svarstider. Statistiskt bortfall medför att konfidensintervallet för skattningen av de totala felutbetalningarna blir något bredare än vad som annars vore fallet.

3.2. Skattning av totalfelet

Punktskattningen av totalfelet beräknas med utgångspunkt i för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, i det studerade urvalet. Medelvärdet av för mycket utbetald ersättning räknas sedan upp till helårsbelopp varpå det multipliceras med det totala antalet förmånstagare.

Punktskattningen har beräknats enligt nedanstående formel:

Figur 2. Punktskattning

$$\bar{N} * 12 * \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \chi_i$$

χ_i = För mycket ersättning, kr per mån

$n = \text{urvalsstorlek}$

$\bar{N} = \text{medel av det månatliga antalet hushåll med ersättning under 2022}$

Totalfelet skattas utifrån det månatliga genomsnittet av antalet hushåll med ersättning under 2022. Detta för att medge hänsyn till säsongsvariationer inom antalet förmånstagare av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd vid myndigheten.

3.2.1. Osäkerhet i skattningen

För medelvärdet av för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, beräknas ett 95 procent konfidensintervall.

Variansen är beräknad för variabeln för mycket ersättning i figur 2 ovan. När för lite ersättning utbetalas så antar variabeln värdet noll.

Den nedre och övre gränsen för konfidensintervallet räknas sedan upp med samma metod som punktskattningen varpå man erhåller ett 95 procent konfidensintervall för totalfelet. Konfidensintervallets övre och nedre gräns beror på urvalsstorleken samt variationen i de ingående observationerna.

3.3. Mättidpunkt

Efterkontrollen startade i början av april och pågick till slutet av september 2022. Mättidpunkten har definierats som tidpunkten för vilket granskningen avslutades. Således är mättidpunkten inte en enskild tidpunkt utan varierar beroende av när enskilda ärenden avslutats.

Den månatliga felutbetalningen har definierats som skillnaden mellan den utbetalning som blev gällande efter genomförd efterkontroll och den utbetalning som hade varit gällande i frånvaro av efterkontrollen.

Pensionsmyndigheten har valt att göra efterkontrollen under 2022 och kommer även att redovisa resultatet mot 2022 års uppgifter. Kontrollen är även begränsad till att endast omfatta innevarande år. Detta underlättar handläggningen av kontrollen och gör det möjligt att undvika den problematik som hade uppstått med anledning av de lagändringar som gällde från och med januari 2022. Kontrollen utgår även från ett aktuellt regelverk och blir mer relevant inför kommande studier.

Ett alternativ hade varit att i efterhand räkna om skattningen av de totala felutbetalningarna till 2021 års belopp och redovisa dem i förhållande till 2021 års totala utbetalningar. Det är dock inte helt entydigt vilka förmånsbelopp som skulle varit gällande vid en tidigare tidpunkt. Metoden hade varit både resurskrävande och introducerat ytterligare oönskad osäkerhet i uttalandet om de totala felutbetalningarna. Myndigheten har därför valt att stå fast vid att studera 2022 års felutbetalningar.

3.4. Genomförande

Kontrollen inleddes med att alla förmånstagare i urvalet fick ett brev med information om kontrollen inklusive en sammanställning av de uppgifter som påverkade deras nuvarande utbetalning av förmånerna (se bilaga 2). I brevet uppmanades förmånstagarna att kontrollera om uppgifterna var aktuella samt att anmäla ändrade

eller nytillkomna uppgifter. En effektivisering gentemot tidigare kontroller var att brevutskicken gjordes med hjälp av RPA⁵.

I samband med att kontrollen startades inhämtades även uppgifter från externa aktörer avseende de uppgifter som myndigheten sedan tidigare hade kännedom om. Myndigheten valde att kontakta förmånstagarna och externa aktörer samtidigt för att verifiera uppgifterna, fånga nya uppgifter och för att säkerställa att samtliga uppgifter skulle hinna kontrolleras inom kontrolltiden. Från Skatteverket inhämtades inkomstuppgifter som gav myndigheten en grund för fortsatt utredning gällande möjliga inkomster, bland annat för inhämtning av inkomstuppgifter från arbetsgivare. Uppgifter inhämtades även från pensionsbolag avseende tjänstepensioner och privata pensioner. Utländska pensionsmyndigheter kontaktades för inhämtning av uppgift om utländska pensioner. Uppgifter som avser bostadskostnad, boendeförhållanden med mera inhämtades från hyresvärdar och Skatteverket. Uppgifter om tillgångar och bolån inhämtades från banker.

Pensionsmyndigheten kunde vid verifieringen av uppgifter nyttja den utökade digitaliserade informationsinhämtning som byggts in i myndighetens nya handläggningssystem (se 5.4).

Förmånstagarna fick kännedom om utfallet av kontrollen antingen via ett nytt förmånsbeslut eller med information om att kontrollen avslutats utan åtgärd.

3.5. Icke empiriska studier

Det finns uppgifter och förhållanden som är svåra att fånga i den empiriska studien men som påverkar beräkningen av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Det kan exempelvis handla om inkomstuppgifter från och tillgångar i vissa länder. Det kan även vara svårt att fånga vissa förhållanden gällande utlandsvistelse och bosättning.

Pensionsmyndigheten har uppskattat hur stor risken för felaktiga utbetalningar är med anledning av sådana uppgifter och förhållanden. Vid värdering av riskerna har myndigheten utgått från den riskanalys som föregick omfattningsstudierna. Pensionsmyndigheten har i uppskattningen även beaktat de risker som identifierades inom ramen för KUT-delegationens arbete.

4. Resultat

Det ursprungliga urvalet för den slumpmässiga kontrollen bestod av ett obundet slumpmässigt urval av 1 500 hushåll/ärenden. Det slutliga antalet granskade ärenden blev något lägre än det ursprungliga urvalet, totalt har resultatet från 1 419 ärenden kunnat redovisas efter att kontrollen avslutats. I 81 ärenden i kontrollen saknades det tillräcklig information för att avgöra om en felutbetalning förelåg, dessa ärenden blev således bortfall.

I 62 av dessa 81 ärenden har förmånen dragits in på grund av att förmånstagaren inte har responderat på kontrollen. Myndigheten har därför saknat tillräckligt

---

⁵ Robotic Process Automation, det vill säga automatisering av bland annat olika rutinmässiga sysslor med AI-teknik.

beslutsunderlag för att förmånen/förmånerna ska kunna fortsätta att utbetalas. Övriga bortfall beror bland annat på att myndigheten inom kontrollperioden inte hunnit få svar från utländska myndigheter avseende utländska pensionsbelopp.

Den slumpmässiga efterkontrollen indikerar att drygt 31 procent av hushållen som tar emot ersättningarna får ett belopp som är för högt. Punktskattningen av andelen ärenden med för mycket utbetald ersättning har angetts med 95 procent konfidensintervall inom parentes.

Tabell 2. Antal ärenden med för mycket utbetald ersättning

Population	Antal	Urval (n)	Andel ärenden, % Punktskattning
BT och/eller ÄFS	444	1 419	31,3 (28,9; 33,8)
BT	437	1 392	31,4 (29,0; 33,9)

4.1. De totala felutbetalningarna

Skattningen av de totala felutbetalningarna avseende bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd för räkenskapsåret 2022 uppgår till cirka 691 miljoner kronor. Motsvarande skattning för enbart bostadstillägg uppgår till 668 miljoner kronor.

Tabell 3. Felaktiga utbetalningar i miljoner kronor (procent av utgifterna)

Miljoner kronor (procent av utgifterna)	Punktskattning	Nedre gräns för konfidensintervall (95%)	Övre gräns för konfidensintervall (95%)
BT och/eller ÄFS	690,63 (5,27)	581,14 (4,43)	800,11 (6,10)
BT	668,08 (5,61)	563,53 (4,74)	772,63 (6,49)

Felutbetalningarna motsvarar för bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd 5,27 procent av de totala utbetalningarna för förmånerna. För enbart bostadstillägg motsvarar felutbetalningarna 5,61 procent av de totala utbetalningarna för förmånen.

4.2. Totalfelets fördelning över orsaker

Förmånerna påverkas av ett flertal olika faktorer och felen kan uppstå av en rad olika anledningar samt vid olika tidpunkter. Det kan finnas mer än ett fel i de kontrollerade ärendena och således fler än en felorsak i varje ärende. I händelse av att det finns fler än en felorsak så har felutbetalningen i kronor fördelats lika över de olika felorsakerna.

Redan vid start av kontrollen var det känt att det kunde bli svårt att upptäcka fel i systemöverskridande uppgifter då det är svårt att verifiera riktigheten i sådana uppgifter. Fel i systemöverskridande uppgifter redovisas därför inte i resultatet nedan.

4.2.1. Bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd

Tabell 4. Totalfelens fördelning för BT och/eller ÄFS

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre gräns för konfidensintervall (95 %)	Övre gräns för konfidensintervall (95 %)
Felaktiga uppgifter vid ansökan/ändringsanmälan	29,21 (0,22)	10,22 (0,08)	48,20 (0,37)
Ej anmält ändrade förhållanden	559,73 (4,27)	462,35 (3,53)	657,11 (5,01)
Sammanlagda fel orsakade av sökande/förmånstagare	588,94 (4,49)	489,57 (3,73)	688,31 (5,25)
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	11,80 (0,09)	0,28 (0,00)	23,31 (0,18)
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	7,56 (0,06)	0,93 (0,01)	14,18 (0,11)
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	82,33 (0,63)	50,61 (0,39)	114,06 (0,87)
Sammanlagda fel orsakade av myndigheten	101,69 (0,78)	66,9 (0,51)	136,47 (1,04)

Merparten av de felaktiga utbetalningarna orsakas av den sökande/förmånstagaren. Framförallt rör det sig om att förmånstagaren inte anmält ändrade förhållanden.

4.2.2. Bostadstillägg

Tabell 5. Totalfelens fördelning för BT

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre konfidensintervall 95 %	Övre konfidensintervall 95 %
Felaktiga uppgifter vid ansökan/ändringsanmälan	28,84 (0,24)	9,92 (0,08)	47,76 (0,40)
Ej anmält ändrade förhållanden	542,29 (4,56)	449,99 (3,78)	634,59 (5,33)
Sammanlagda fel orsakade av sökande/förmånstagare	571,13 (4,80)	476,73 (4,01)	665,53 (5,59)

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre konfidensintervall 95 %	Övre konfidensintervall 95 %
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	11,37 (0,10)	-0,12 (0,00)	22,87 (0,19)
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	7,56 (0,06)	0,93 (0,01)	14,20 (0,12)
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	78,01 (0,66)	48,08 (0,40)	107,94 (0,91)
Sammanlagda fel orsakade av myndigheten	96,95 (0,81)	63,79 (0,54)	130,1 (1,09)

Även för enbart bostadstillägg orsakas merparten av de felaktiga utbetalningarna av den sökande/förmånstagaren. Framförallt rör det sig om att förmånstagaren inte anmält ändrade förhållanden.

4.2.3. Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelning

Felaktiga uppgifter vid senaste ansökan/ändringsanmälan

På grund av att Pensionsmyndigheten enbart kontrollerat aktuella uppgifter har myndigheten också svårt att veta med säkerhet när felet uppstod och om det fanns vid senaste ansökan/anmälan. På grund av detta kan fler fel ha uppstått redan vid ansökan utan att det framgår av kontrollen. Sådana fall kan istället ha redovisats under "ej anmält ändrade förhållanden".

Skattningen är högst osäker på grund av det låga antalet observationer (max 25 ärenden).

Ej anmält ändrade förhållanden

Det finns en osäkerhet kopplat till detta resultat då fel kan ha uppstått redan vid ansökan utan att det framgår av kontrollen. Sådana fall kan istället ha redovisats under "ej anmält ändrade förhållanden".

Här bör även nämnas att myndigheten tagit hänsyn till samtliga förändringar, det vill säga även förändringar av inkomster och förmögenheter som ökat i en mindre omfattning än vad förmånstagarna anses vara anmälningsskyldiga för⁶.

Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut

Skattningen är högst osäker på grund av det låga antalet observationer (max 10 ärenden).

---

⁶ En inkomstökning anses vara av mindre omfattning om ökningen på årsbasis understiger 1 000 kronor sedan föregående beslut. Förmögenheten anses ha ökat i mindre omfattning om ökningen på årsbasis understiger 5 000 kronor sedan föregående beslut. För makar gäller beloppsgränserna per make. Se även 110 kap. 46 § Socialförsäkringsbalken (SFB) samt Pensionsmyndighetens föreskrift 2014:4.

Tillräckliga och korrekta uppgifter men fel beslut

Skattningen är högst osäker på grund av det låga antalet observationer (max 10 ärenden).

Utbetalning fel trots korrekt beslut

Kontrollen har utgått från de beräknade förmånsbeloppen som återfinns i ärendehanteringssystemet och inte undersökt faktiska utbetalningar. Myndigheten har därför haft svårt att påvisa några fel av denna orsak.

Ändrade förhållanden ej omhändertagna

Pensionsmyndigheten har inte identifierat några felkällor vid skattning av denna orsak.

4.3. Deskriptiva mått

I detta avsnitt redovisas mått på urvalet utan att tillämpa resultaten på samtliga förmånstagare av bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd. Resultaten bör alltså främst läsas som en beskrivning av urvalet och ska enbart med försiktighet användas för att uttala sig om felen i hela förmånspopulationen.

4.3.1. Deciler

Tabellen nedan beskriver hur felutbetalningarna är fördelade bland hushållen i urvalet som fått för mycket utbetalt. I den första kolumnen, Decil (%), anges hur stor andel av hushåll med för mycket utbetalt där felutbetalningen understiger siffrorna i den andra och tredje kolumnen. Exempelvis har de studerade hushållen med felutbetalt bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd på andra raden (10 %) fått upp till 35 kronor för mycket utbetalt. Vid decilen 50 procent har hälften av hushållen mindre felutbetalt än 302 kronor i månaden. Decilen 50 procent anger således medianvärdet för felutbetalningar.

Från tabellen kan utläsas att de studerade hushållens felutbetalningar är positivt skeva, det vill säga att en majoritet av felutbetalningarna är lägre än genomsnittsvärdet. Detta eftersom genomsnittsvärdet dras upp av en liten grupp hushåll med väldigt mycket högre felutbetalningar än medianen.

Tabell 6. Fördelning av felutbetalningar

Decil (%)	För mycket utbetalt BT och/eller ÄFS (kr/mån)	För mycket utbetalt BT (kr/mån)
0 %	1	1
10 %	35	37
20 %	73	72
30 %	130	129
40 %	194	194
50 %	302	302
60 %	418	416
70 %	559	560
80 %	958	959

Decil (%)	För mycket utbetalt BT och/eller ÄFS (kr/mån)	För mycket utbetalt BT (kr/mån)
90 %	1 837	1 821
100 %	6 428	5 675

4.3.2. Förekomst av felorsaker

I tabellen nedan redovisas förekomsten av felorsaker som andel av det sammanlagda antalet felorsaker som förekommit.

Tabell 7. Fördelning av felorsaker

Felorsak	BT/ÄFS andel av felen (%)	BT andel av felen (%)
Felaktiga uppgifter vid ansökan/ändringsanmälan	4,55	4,62
Ej anmält ändrade förhållanden	79,84	80,12
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	1,78	1,61
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	1,98	2,01
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0	0
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	11,86	11,65

Av de fel som hittats i kontrollen avser nästan 80 procent fel orsakade av att förmånstagaren inte anmält ändrade förhållanden.

4.3.3. Standardavvikelser

I tabellen nedan redovisas standardavvikelser för variabeln "För mycket utbetalt" av bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd samt av bostadstillägg från respektive urval.

Variabeln anger hur många kronor över noll den månadsvisa felutbetalningen uppgått till och antar värdet noll när felutbetalningen varit negativ (dvs förmånstagaren har fått för lite utbetalt).

Tabell 8. Standardavvikelser

Förmån	Standardavvikelse
BT och/eller ÄFS	615,39
BT	592,73

4.4. Resultat av icke empiriska studier

2017 antog kansliet i KUT-delegationen att de felaktiga utbetalningarna i de risker som inte kunde studeras empiriskt motsvarade 0,5 procent av de totala

utbetalningarna. I uppskattningen ingick felutbetalningar som avsåg både för mycket och för lite utbetald ersättning. Pensionsmyndigheten har gjort en egen analys av risken för felaktiga utbetalningar som inte kan studeras empiriskt och har identifierat fler risker som kan leda till för mycket utbetald ersättning och som inte identifierades inom ramen för KUT-delegationens arbete. Vid en samlad bedömning anser Pensionsmyndigheten därför att 0,5 procents risk för felutbetalningar fortsatt är rimlig även vid bedömning av enbart för mycket utbetald ersättning. Vilket innebär att för mycket utbetald ersättning under 2022 uppgår till 65,5 miljoner kronor.

Det saknas per definition en underliggande population av observerade felutbetalningar när risken inte låter sig studeras empiriskt. Därför har ett 95 procent konfidensintervall endast kunnat beräknas utifrån de antaganden om incidens som gjorts vid de teoretiska skattningarna. Detta ger ett konfidensintervall med en lägre gräns på 62,2 miljoner kronor samt en övre gräns på 69,0 miljoner kronor.

4.5. Resultat från tidigare omfattningsstudie

I den senaste omfattningsstudien som genomfördes under 2017 i samband med KUT-delegationen skattades de felaktiga utbetalningarna som studerats med empiriska metoder inom bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd till 463 miljoner kronor för mycket utbetalt. Detta motsvarade 5,1 procent av de totala utbetalningarna för samma förmåner beräknat utifrån 2017 års utgifter. För enbart bostadstillägg uppgick för mycket utbetalt belopp till 410 miljoner kronor, vilket motsvarade 5,1 procent av de totala felutbetalningarna.

I de icke empiriska studierna uppskattade KUT-delegationen de felaktiga utbetalningarna till 43 miljoner kronor vilket avsåg både för mycket och för lite utbetald ersättning. KUT-delegationen gjorde bedömningen att hälften av dessa skulle leda till för mycket utbetalt belopp.

4.6. *Misstänkt* avsiktligt eller oavsiktligt fel

I studien har det funnits en ambition att kunna kategorisera de fel som orsakats av sökande/förmånstagarna utifrån om de varit oavsiktliga eller *misstänkt* avsiktliga. Som underlag för denna kategorisering finns ett PM som togs fram i samband med KUT-delegationen.

Pensionsmyndigheten ser en risk med att bredda begreppet *misstänkt* avsiktliga fel till att avse alla för mycket felutbetalda belopp som orsakats av förmånstagare eller sökande. De redovisade uppgifterna kan komma att användas i en annan kontext än vad som avsetts.

Regelverket för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd är komplext vilket gör det svårt för sökande/förmånstagare att förstå vilka uppgifter som påverkar förmånerna eftersom inkomstuppgifter är framåtsyftande, förmögenhetsuppgifter historiska och bostadskostnader samtida. Dessutom kan sökande/förmånstagare ha svårt att ta tillvara sina rättigheter och uppfylla sina skyldigheter på grund av ålder och hälsa. De kan i vissa fall vara beroende av hjälp från anhöriga eller ställföreträdare.

Eftersom kontrollen har begränsats till att endast gälla år 2022 medför detta att myndigheten i de flesta fall inte kan göra någon bedömning om när eller hur felutbetalningen uppstod. Vid analys av resultatet har det framkommit att

förmånstagarna generellt inte anmäler förändringar, både när det gäller uppgifter som höjer och sänker förmånsbeloppet. Det ovan sagda komplicerar därför bedömningen av om felen är *misstänkt* avsiktliga. Pensionsmyndigheten kan därför inte redovisa något resultat avseende *misstänkt* avsiktliga fel i den empiriska studien.

Det kan finnas anledning att anta att risken för *misstänkt* avsiktliga fel är större i den icke empiriska studien då uppgifterna är av sådan karaktär att det kan ligga i förmånstagarens intresse att undanhålla uppgifterna.

5. Analys av resultat

Vid analys av resultatet framgår tydligt att bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd är komplexa förmåner som påverkas av flera olika faktorer. Felen kan uppstå av en rad olika anledningar samt vid olika tidpunkter. Ett enskilt fel kan ha orsakats både av den sökande/förmånstagaren, den egna myndigheten eller någon annan aktör. I ett ärende kan det förekomma flera fel där en faktor kan leda till att storleken på beloppet blir högre, medan en annan faktor kan leda till att beloppet blir lägre. I detta kapitel följer en analys av resultatet.

5.1. Bortfall i kontrollen

Flera av bortfallen i kontrollen orsakades av att förmånstagaren inte svarade på brevet som skickades ut i samband med kontrollen. Några bortfall orsakades även av att utländska myndigheter inte hann inkomma med svar under den period kontrollen ägde rum. En utmaning med den här typen av bortfall är att de ärenden som inte kan eller hinner kontrolleras sannolikt innehåller en högre grad av fel utifrån uppgifternas karaktär. Avsaknad av svar kan även vara en indikation på att förmånstagaren undanhåller sig från kontrollen då de uppgifter som ligger till grund för beslutet är felaktiga. Något som till viss del styrker denna bild är att det har ställts återkrav i några sådana ärenden. Om myndigheten hade fått in svar i alla dessa bortfall hade resultatet därför kunnat visat på en högre andel fel. De icke empiriska studierna fångar till viss del felkällorna som finns inom denna kategori. Pensionsmyndigheten kommer att göra en djupare analys avseende orsakerna till bortfallen.

5.2. De totala felutbetalningarna

Den slumpmässiga efterkontrollen visade att 31,3 procent av de kontrollerade ärendena hade ett fel som innebar att för mycket ersättning utbetalades. Vilket innebär att i tre av tio ärenden inom bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd förekommer en felutbetalning där för mycket ersättning betalas ut.

Felet för totalsumman för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd skattas till cirka 691 miljoner kronor per år och felet för bostadstillägg skattas till drygt 668 miljoner kronor per år. Felutbetalningen motsvarar 5,27 respektive 5,61 procent av de totala utbetalningarna per år.

Bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet har som tidigare nämnts varit föremål för lagändringar under 2022. Från och med augusti 2022 har bostadstillägget överlag blivit något generösare vilket resulterat i en ökning av de totala förmånsutbetalningarna. Med tanke på detta kan det finnas en viss risk för att

resultatet blir missledande lågt i förhållande till de totala utbetalningarna, då merparten av alla observerade felutbetalningar observerats före regelverksändringarna.

Utfallet av studien visar att 30 procent av felutbetalningarna i kontrollen understiger 130 kronor för mycket utbetalt per månad (se tabell 6). Även om en stor andel av de felaktiga utbetalningarna till synes kan anses som relativt låga så kan de ha en stor påverkan på den enskildes ekonomi då bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd beviljas från första kronan och riktar sig till de med låg pension. Resultatet från kontrollen är i linje med det Pensionsmyndigheten identifierat i tidigare kontroller. Möjligen skulle det vara intressant att analysera de bakomliggande orsakerna till de högre beloppen.

5.3. Totalfelens fördelning över orsaker

Merparten av de felaktiga utbetalningarna orsakas av den sökande/förmånstagaren. För bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd uppgår den siffran till 4,49 procent av de totala utgifterna och för bostadstillägg blir siffran 4,80 procent. Framförallt rör det sig om att förmånstagaren inte anmält ändrade förhållanden.

De fel som anses vara orsakade av Pensionsmyndigheten är förhållandevis få till antalet vilket gör det svårt att dra några slutsatser av de sammanlagda felen som anses vara orsakade av Pensionsmyndigheten. Däremot har myndigheten tillräckliga underlag för att kunna uttala sig om felorsak "Ändrade förhållanden ej omhändertagna".

Utifrån resultatet kan Pensionsmyndigheten inte se att det är någon större skillnad mellan de som uppbär bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd eller de som enbart uppbär bostadstillägg. Myndigheten väljer därför i analysen av felorsaker att endast uttala sig om de resultat som avser bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd.

5.3.1. Orsaksindelning

Felaktiga uppgifter vid senaste ansökan/ändringsanmälan

På grund av att Pensionsmyndigheten enbart kontrollerat aktuella uppgifter har myndigheten svårt att veta med säkerhet när felet uppstod och om det fanns vid senaste ansökan/anmälan. Antalet observationer i kontrollen (max 25 ärenden) är därför troligen underskattat och det låga antalet gör även resultatet osäkert.

Trots att observationerna sannolikt är underskattade, bedömer Pensionsmyndigheten att det inte har någon större påverkan på resultatet då de flesta felen sannolikt uppstår senare i processen, alltså när en uppgift förändras.

Ej anmält ändrade förhållanden

Den genomförda studien visar, precis som vid föregående studie, att den vanligaste orsaken till felaktiga utbetalningar är att förmånstagarna inte anmält ändrade förhållanden. Åtta av tio ärenden där det betalats ut för mycket ersättning kan härledas till denna felorsak.

De felaktiga utbetalningarna på grund av denna orsak uppskattas totalt uppgå till 4,27 procent av de totala utbetalningarna för bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd.

Det finns en osäkerhet kopplat till detta resultat då fel kan ha uppstått redan vid ansökan utan att det framgår av kontrollen. Kontrollen fångar även in små inkomstförändringar där förmånstagaren inte varit anmälningsskyldig vilka sannolikt genererar små felutbetalningar. Även om denna felorsak är något överskattad är myndighetens bedömning att den är den vanligaste felorsaken.

Det kan vara värt att notera att Pensionsmyndigheten, vid en mer djupgående analys, identifierat att förmånstagarna varken anmäler förändringar som skulle leda till högre eller lägre ersättning. Många av ärendena som studerats innehåller mer än en förändring, som både kan leda till högre och lägre ersättning. Det kan därför vara svårt för förmånstagaren att veta hur förmånen påverkas av förändrade uppgifter. Pensionsmyndigheten bedömer därför att förmånstagarens oförmåga att uppfylla sin anmälningsskyldighet beror på förmånens utformning och det komplexa regelverket snarare än ett medvetet agerande i syfte att erhålla för mycket ersättning.

Ändrade förhållanden ej omhändertagna

Den genomförda studien uppskattar att andelen felutbetalningar för denna felorsak uppgår till 0,63 procent av de totala utbetalningarna för bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd. Cirka ett av tio ärenden där det betalats för mycket ersättning kan härledas till denna felorsak, vilket innebär att den utgör den vanligaste orsaken efter "ej anmält ändrade förhållanden".

Då denna felorsak kan härledas till myndighetens agerande kan siffran vara ett uttryck för att myndigheten under en lång tid haft höga ärendebalanser och därmed varit tvungen att nedprioritera ändringsanmälningar till förmån för ansökningsärenden.

Pensionsmyndigheten ser en risk att den här typen av prioriteringar på sikt kan leda till ett minskat förtroende för myndighetens förmåga att hantera ändringsanmälningar i tid och därmed minska incitamenten för förmånstagaren att uppfylla sin anmälningsskyldighet. På motsvarande sätt kan förmånstagarens incitament att uppfylla sin anmälningsskyldighet också påverkas av Pensionsmyndighetens tillgänglighet, det vill säga hur enkelt det är att nå myndigheten för att anmäla nya eller ändrade uppgifter.

5.4. Jämförelse med tidigare studier

Pensionsmyndighetens senaste uppskattning avseende felaktiga utbetalningar inom bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd gjordes 2017 inom ramen för KUT-delegationens arbete. Nedan presenteras en jämförelse av de felaktiga utbetalningarna med den studie som gjordes i KUT-delegationen med vissa undantag.

Omfattningsstudien som genomfördes 2017/2018 påbörjades före det att KUT-delegationen fastställt orsaksindelningen. Detta innebär att myndigheten inte kunde redovisa felorsakerna fullt ut enligt indelningen. Den definition som användes i KUT är inte helt överensstämmande med den orsaksindelning som myndigheten utgått från i dessa studier. Pensionsmyndigheten saknar även möjlighet att härleda orsakerna till felutbetalningarna vad gäller de uppgifter och förhållanden som studerats med icke empiriska metoder. Utifrån detta bedömer Pensionsmyndigheten att nyttan i att göra en jämförelse mot tidigare studier är begränsad och har därför valt att avstå från detta avseende dessa faktorer.

Enligt skattningen 2017 utbetalades 463 miljoner kronor för mycket för bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd, motsvarande siffra för enbart

bostadstillägg var 410 miljoner kronor. Felutbetalningarna motsvarade 5,1 procent av det totala utbetalade beloppet per år.

Motsvarande siffror avseende 2022 skattades för bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd till cirka 691 miljoner kronor per år och felet för bostadstillägg skattades till drygt 668 miljoner kronor per år. Felutbetalningen motsvarar 5,27 respektive 5,61 procent av det totala utbetalade beloppet per år.

Tabell 9. Jämförelse totala felutbetalningar

Miljoner kronor (procent av utgifterna)	År 2017	År 2022
BT och/eller ÄFS	463 (5,1)	691 (5,27)
BT	410 (5,1)	668 (5,61)

Beloppet avseende de felaktiga utbetalningarna har ökat sedan 2017 men vid jämförelse mot de totala utgifterna skiljer sig inte procentsatsen på det felutbetalda beloppet nämnvärt. Detta innebär att de felaktiga utbetalningarna procentuellt inte har ökat eller minskat sedan den senaste kontrollen, trots de åtgärder som vidtagits för att minska felaktiga utbetalningar (se nedan). De felaktiga utbetalningarna kan dock vara något underskattade med anledning av bortfallen (se 5.1) och regelförändringarna (se 5.2).

Nedan presenteras de förändringar som har gjorts sedan 2017 som kan ha en påverkan på resultatet.

Lagändring gällande kapitalinkomster

Vid uppskattningen 2017 ingick även fel på grund av oriktiga uppgifter om kapitalinkomster som låg till grund för förmånstagarnas beslut om bostadstillägg/äldreförsörjningsstöd. Förmånstagarna hade svårt att uppfylla sin anmälningsskyldighet gällande kapitalinkomster vilket ledde till stora felutbetalningar. En lagändring⁷ infördes därför som innebar att bostadstillägget/äldreförsörjningsstödet årligen automatisk räknas om vid förändrad kapitalinkomst. Den här lagändringen har medfört att de felaktiga utbetalningarna avseende inkomst av kapital i stort sett har reducerats bort. Under år 2022 innebar denna lagändring att bostadstillägget och/eller äldreförsörjningsstödet sänktes med 128 miljoner kronor (uppräknat till årsbelopp)⁸, vilket annars hade kunnat leda till för mycket utbetald ersättning. Det finns därmed anledning att analysera vilka andra faktorer som bidragit till att de totala felutbetalningarna inte minskat sedan 2017 trots denna lagändring.

Nytt handläggningssystem

2019 infördes ett nytt handläggningssystem för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd inom ramen för projektet NBT⁹, vilket har ökat kvaliteten vad

⁷ Se 102 kap. 7 § SFB

⁸ Pensionsmyndighetens årsredovisning 2022. De nya besluten innebar även att bostadstillägget och/eller äldreförsörjningsstödet ökade med 33 miljoner kronor (uppräknat till årsbelopp).

⁹ Ny lösning bostadstillägg

gäller informationsinhämtning, framförallt vid beviljandet. Pensionsmyndigheten bedömer att införandet av det nya handläggningssystemet endast har en marginell påverkan på resultatet av kontrollen. Även om systemstödet ökar kvaliteten vid beviljandet så uppstår de flesta felen på grund av att förmånstagaren inte anmäler ändrade förhållanden. Dessutom har ett relativt stort antal av ärendena som kontrollerats beviljats innan 2019.

Det nya systemstödet har skapat bättre förutsättningar för att omhänderta ändringsimpulser från andra myndigheter till exempel adressändringar. För att dessa ska få avsedd effekt krävs dock att denna typ av ärenden prioriteras i handläggningen.

Inom ramen för NBT-projektet ändrades även beslutsbrevens så att informationen om anmälningsskyldigheten och vilka uppgifter som ligger till grund för beräkningen av förmånen blev tydligare. Webbtjänsten för ansökan om bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd förbättrades också. De förväntade effekterna av NBT-projektet har inte fullt ut realiserats på grund av bland annat de stora ärendebalanserna samtidigt som ett nytt arbetssätt (se systemanalys nedan) infördes där Pensionsmyndigheten istället efterfrågar uppgifterna direkt från sökande/förmånstagare.

Systemanalys

Pensionsmyndigheten har under de senaste åren genomfört en systemanalys av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Resultatet av denna visade bland annat att myndigheten behöver öka sin förmåga att identifiera och hantera den sökandes efterfrågan och behov redan i början av ansökningsprocessen. Vid kontakt med den sökande stäms samtliga uppgifter av och om det är möjligt handläggs ärendet direkt. Framkommer det att den sökande är osäker på en uppgift ombeds den sökande i regel att säkerställa uppgiften med tredje part för att minimera risken för felaktiga uppgifter i beslutsunderlaget. En ambition med detta arbetssätt är bland annat att stärka förmågan att tillgodose sökandes/förmånstagares behov så effektivt och ändamålsenligt som möjligt redan i början av handläggningsprocessen för att förebygga oavsiktliga fel. En annan ambition är att medvetandegöra den sökande/förmånstagaren om dennes skyldigheter efter beviljandet. Det kan finnas anledning att analysera om det nya arbetssättet leder till att felutbetalningar som kan härledas till orsaken "kunden ej anmält ändringar" minskar.

Tjänstepensioner

Sedan 2017 har den maskinella inhämtningen av uppgifter om tjänstepensioner utökats. Trots det förekommer felutbetalningar som orsakats av oriktiga uppgifter om tjänstepension. En möjlig anledning till detta kan vara att uppgiften om tjänstepension saknas vid beviljandet då den sökande ej angett uppgiften. Felet kan även uppstå om myndigheten inte använder det systemstöd som möjliggör maskinell inhämtning av tjänstepensionsuppgifter. Även om Pensionsmyndigheten får korrekta uppgifter vid ansökan kan felet uppstå om förmånstagaren inte uppfyller sin anmälningsskyldighet efter beviljandet. Vissa större felutbetalningar kan dock upptäckas i de efterkontroller som avser taxerad inkomst. Det kan finnas skäl att analysera hur det nya arbetssättet, där handläggaren i första hand efterfrågar uppgifter från förmånstagaren, påverkar kvaliteten i de uppgifter som ligger till grund för beslutet.

Elektroniskt utbyte

Sedan våren 2021 har Pensionsmyndigheten möjlighet att utbyta uppgifter elektroniskt för personer som bott eller arbetat i medlemsländerna inom EU/EES, i

Schweiz eller i något konventionsland via EESSI¹⁰. Detta ökar möjligheten att få tillgång till uppgifter om exempelvis utländsk pension. I framtiden ser Pensionsmyndigheten att EESSI kan medföra möjligheter att utveckla än mer automatiserade flöden av ärenden med utlandsanknytning.

5.4.1. Sammanfattning

Sammantaget har många förändringar, som ännu inte fått avsedd effekt, genomförts sedan 2017. Detta gör det svårt att i nuläget uttala sig om vilken påverkan förändringarna har haft på andelen felutbetalningar i kontrollen. Däremot bedömer Pensionsmyndigheten att lagändringen gällande kapitalinkomst borde ha lett till att de felaktiga utbetalningarna minskat, då dessa tidigare utgjorde en stor andel av felutbetalningarna. Trots lagändringen ligger dock de totala felaktiga utbetalningarna kvar i nivå med 2017.

Det är svårt att veta vad som gör att de felaktiga utbetalningarna kvarstår på samma nivå. En hypotes skulle kunna vara att myndigheten inte omhändertar anmälda ändringar i tid vilket leder till ökade felutbetalningar. I så fall skulle andelen felutbetalningar som orsakats av kategorin "ändrade förhållanden ej omhändertagna" kunna ta ut den minskning som lagändringen avseende inkomst av kapital troligen inneburit. Det faktum att felkategorin inte redovisades på samma sätt 2017 gör det svårt att göra den jämförelsen och därmed bekräfta hypotesen.

Den uteblivna minskningen av felutbetalningar skulle även kunna bero på andra i nuläget inte kända faktorer. Pensionsmyndigheten kommer därför att analysera detta vidare.

6. Förslag till förändringar och åtgärder

Förmånerna är behovsprövade vilket innebär risker för felaktiga utbetalningar eftersom ersättningarnas storlek påverkas av flera faktorer såsom bostadskostnad, boendeförhållande, civilstånd, inkomster och nettoförmögenhet. Regelverket är både svårt att förstå för förmånstagarna och komplext och resurskrävande att tillämpa för myndigheten. Förmånstagarna har en skyldighet att anmäla ändrade förhållanden. Anmälningsskyldigheten kan både vara svår att uppfylla och förstå. Dock strävar myndigheten kontinuerligt efter att förbättra och tydliggöra informationen till förmånstagarna för att minska riskerna för fel.

6.1. Interna förbättringsförslag

I det nya handläggningssystemet finns en ny automatiserad funktion kallad beståndsvård. Syftet med denna är att påminna förmånstagarna om att anmäla aktuella och uppdaterade grunduppgifter. Med anledning av de höga ärendebalanserna inom bostadstillägg har denna funktion ännu inte tagits i bruk. När

---

¹⁰ Electronic Exchange in Social Security Information

funktionen väl tas i bruk förväntas den få positiva effekter avseende felaktiga utbetalningar.

6.2. Övriga förbättringsförslag

Förslagen nedan är åtgärder som Pensionsmyndigheten anser kan vara intressanta att arbeta vidare med. Några av förslagen har lyfts tidigare både av Pensionsmyndigheten och av ESV. Pensionsmyndigheten vill ändå på nytt framhålla tidigare lämnade förslag eftersom dessa är viktiga i sammanhanget.

6.2.1. Informationsutbyte mellan myndigheter

För att minska andelen felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott behöver samarbetet och informationsutbytet mellan myndigheterna förbättras och utökas. Den nuvarande sekretesslagstiftningen försvårar och är i många fall ett hinder för detta och skulle därför behöva förändras på flera plan.

Pensionsmyndigheten ser positivt på de förslag som lämnats av utredningen om ett utökat informationsutbyte (Ds 2022:13) och hänvisar till yttrandet som ska lämnas senast den 24 november 2022.

6.2.2. Undanröj rättsliga hinder för att använda uppgifter i arbetsgivardeklarationer effektivt och rättssäkert

Ett förslag är att grunda bostadsbidragen på de månatliga inkomstuppgifterna i arbetsgivardeklarationerna. Pensionsmyndigheten ser även att motsvarande lösning skulle kunna vara möjlig för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Rätten skulle då grunda sig på aktuella historiska inkomstuppgifter när förmånerna beviljas samt omräknas vid förändrade inkomstuppgifter, vilket skulle säkerställa fler korrekta utbetalningar. Det Pensionsmyndigheten kan se är dock att alla utbetalningar inte framgår av månadsuppgifterna, exempelvis pensionsförsäkringar. För att ovanstående ska vara fullt applicerbart på nämnda förmåner måste månadsuppgifterna omfatta alla inkomster.

Inkomstuppgifterna ska även kunna användas för att utveckla riskbaserade urval och kontroller.

6.2.3. Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Pensionsmyndigheten har identifierat att myndigheterna tolkar ovanstående lag på olika sätt vilket innebär att Pensionsmyndigheten inte får alla relevanta underrättelser. Arbete kring detta pågår dock i olika forum kopplat till när underrättelseskyldigheten vid misstanke om felaktig utbetalning uppstår.

6.2.4. Utökad utredningsmöjlighet avseende medsökande

Pensionsmyndigheten ser även nyttan av att kunna följa medsökandes kontoflöden med stöd av 110 kap. 33 § SFB då även dennes inkomster och förmögenhet påverkar rätten till bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Detta skulle även öka förutsättningarna för att fastställa korrekt bosättning.

6.2.5. Registrering av in- och utresor

Idag har Pensionsmyndigheten begränsade möjligheter att utreda om och i vilken omfattning förmånstagaren befinner sig i Sverige. Därför skulle det vara till stor nytta för myndigheten att få information om förmånstagarens ut- och inresor från och till Sverige. Detta skulle ge Pensionsmyndigheten bättre förutsättningar för att kunna utreda rätten till bosättningsbaserade förmåner.

6.2.6. Inkomst av näringsverksamhet ska beräknas på samma sätt som inkomst av kapital

Förmånstagarna som uppbär bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd ska uppskatta sin inkomst för de kommande 12 månaderna, vilket kan vara svårt för en egenföretagare. Det kan också vara svårt för egenföretagare att anmäla om inkomsten förändrats då detta i vissa fall inte kan konstateras förrän en självdeklaration för det aktuella beskattningsåret har upprättats.

En möjlig förenkling av regelverket hade varit att beräkna inkomst av näring på samma sätt som inkomst av kapital, det vill säga utifrån de uppgifter som legat till grund för Skatteverkets beslut om slutlig skatt, för senast möjliga beskattningsår.

6.2.7. Förmögenhet

Tillgång till uppgifter om de sökandes/förmånstagarnas tillgångar och skulder är av stor betydelse för att bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd ska betalas ut korrekt. Frågan om att göra hushållens tillgångar och skulder tillgängliga för analys, forskning och utvärdering ska belysas i dir. 2021:4 "*Statistik över hushållens tillgångar och skulder*". Där nämns att en förutsättning för att statistiken ska vara tillgänglig är att den omfattar uppgifter på individnivå. Utredningens slutsatser och rekommendationer kan därför komma ha betydelse för en möjlig förenkling inom förmögenhetsområdet.

6.3. Förslag på förändringar inför kommande omfattningsstudier

Ett önskemål är att de riskanalyser som genomförs har ett tydligt samband med föreslagna omfattningsstudier. För att öka jämförbarheten över tid bör myndigheten få vara med och påverka vad som ska kontrolleras.

Pensionsmyndigheten har inte möjlighet att utgå från uppgifter som bedöms vara känsliga för att kunna genomföra riskanalyser och genomföra icke-empiriska studier. Detta leder till att myndigheten har svårt att genomföra kvalificerade riskanalyser eller bedöma risken för felaktiga utbetalningar inom de förmåner där empiriska studier inte kan eller ska genomföras.

Nuvarande sekretessregler hindrar utbyte av information mellan myndigheter. Detta påverkar både möjligheten att genomföra kontroller och empiriska studier, men är även ett hinder i myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar.

Bilaga 1

Innan kontrollen påbörjades gjordes en granskning av urvalet i syfte att identifiera eventuella bortfall. Om det framkom att förmånstagaren var avliden eller om det fanns ett pågående ärende som var under handläggning ersattes dessa med nya ärenden.

Därefter skickades ett brev till förmånstagarna (se bilaga 2). I brevet informerades förmånstagarna om syftet med kontrollen samt vad de förväntades göra. De uppmanades även att bifoga handlingar som styrkte de uppgifter som låg till grund för beräkningen av förmånerna samt de uppgifter som hade förändrats. En sammanställning av de uppgifter som Pensionsmyndigheten hade som grund för det löpande bostadstillägget och/eller äldreförsörjningsstödet samt en anmälan om ändrade uppgifter bifogades med brevet.

RPA teknik användes för de brevutskick där detta var möjligt. I övriga ärenden gjordes manuella utskick av handläggarna. Förmånstagarna fick ett visst antal dagar på sig att besvara brevet och inkomma med underlag.

Samtidigt som brevet skickades ut till förmånstagarna skickades även uppgiftsfrågningar till följande aktörer:

- Skatteverket gällande exempelvis inkomstuppgifter och taxeringsvärde
- Pensionsbolag gällande aktuella uppgifter om tjänstepensioner och privata pensioner
- Banker för uppgift om årsbesked gällande tillgångar och skulder

Om förmånstagaren inte lämnat in undertecknad svarsbilaga eller anmälan inom given tidsram skickades ett påminnelsebrev och de fick ytterligare tid på sig att inkomma med svar.

När svar inkommit från förmånstagarna eller påminnelsetiden hade gått ut påbörjades en granskning av ärendena. Uppgifterna som myndigheten hade tillgängliga sedan tidigare kontrollerades mot de nya/aktuella uppgifterna som inkommit från ovanstående aktörer samt från förmånstagarna.

Uppgifter som kontrollerades i ärendena kunde avse:

- Personuppgifter med Skatteverket
  - Försäkringstillhörighet
  - Civilstånd
- Boendeförhållanden med Skatteverket
- Bostadsuppgifter med hyresvärd/bostadsrättsförening, banker, Skatteverket
  - Bostadsavgift/hyra
  - Boyta
  - Bostadskostnad
  - Räntekostnad för bostadslån

- Arrende/tomträttsavgäld
- Fastighetsavgift/-skatt
- Inkomster med pensionsbolag, arbetsgivare samt andra utbetalare
  - Tjänstepension
  - Privat pension
  - Inkomst av anställning
  - Inkomst av näringsverksamhet
  - Ersättning från försäkringskassan
  - Arbetslöshetskassa
  - Studiemedel
  - Pension från annat land
  - Övrig inkomst
  - Inkomst av kapital
  - Avdrag arbetsresor/övriga kostnader
- Tillgångar och skulder med banker
  - Pengar på bankkonto
  - Värdepapper aktier/fonder
  - Kapitalförsäkring
  - Fastighet
  - Bostadsrätt
  - Kontanter
  - Fordran på privatperson
  - Skuld som inte är en del av bostadskostnaden
  - Annan fastighet och utländsk fastighet

Kontrollen gjordes på samma sätt för medsökandes uppgifter.

I de fall de inhämtade/kontrollerade uppgifterna inte överensstämde med de uppgifter som förmånstagarna lämnat in skickades ett kommuniseringsbrev med de inhämtade uppgifterna. Förmånstagarna fick då tid på sig att inkomma med eventuella synpunkter.

Om inga uppgifter var förändrade och förmånstagarna även uppgett detta i svarsbilagan informerades förmånstagarna att kontrollen avslutats utan åtgärd. I de fall uppgifterna var förändrade fattades ett nytt beslut och om inget svar inkommit inom påminnelsetiden drogs förmånerna in.

I de fall som förmånstagarna hade fått för mycket ersättning gjordes en utredning om felutbetalt belopp.

Bilaga 2

Har du rätt bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd?

Du får det här brevet därför att du har bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd. Pensionsmyndigheten gör en kontroll och behöver aktuella uppgifter från dig för att kunna utreda om du får rätt ersättning.

Detta ber vi dig göra!

Kontrollera uppgifterna på ”Underlag för ditt bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd” som bifogas detta brev.

- Är uppgifterna aktuella och korrekta bekräftar du detta genom att skicka in ifylld och underskriven svarsbilaga.
- Har något ändrats – fyller du i bifogad ändringsanmälan fullständigt – alltså med samtliga aktuella uppgifter även de som inte har ändrats (ta hjälp av instruktionerna på sidan fem)

Skicka in handlingar som styrker dina aktuella uppgifter – även om uppgifterna inte har förändrats.

Det är viktigt att du anmäler förändringar både för att du inte ska gå miste om högre ersättning och för att du inte ska få för mycket och behöva betala tillbaka.

Vi behöver få in ditt svar **senast den "ANGE DATUM"**.

Om du har några frågor eller behöver mer tid på dig kan du kontakta någon av handläggarna nedan.

Med vänlig hälsning

Pensionsmyndigheten

[Avsändarens namn]

eller

[Avsändarens namn]

[Avsändarens telefonnr]

[Avsändarens telefonnr]

Information

Om uppgifterna ändrats så att du har rätt till ett högre bostadstillägg kan anmälan som längst prövas tre månader bakåt i tiden.

Vad händer när du har skickat in ditt svar?

När kontrollen är slutförd får du antingen ett nytt beslut om bostadstillägg och/eller äldreförsörjningsstöd eller ett brev som talar om att kontrollen är slutförd.

Hur hanterar Pensionsmyndigheten dina personuppgifter?

När Pensionsmyndigheten genomför kontroller behöver vi behandla dina personuppgifter. Vi kan också behöva använda dina uppgifter för att hämta eller kontrollera information med andra myndigheter och aktörer. Den rättsliga grunden för behandlingen finns i 114 kap. 7 § Socialförsäkringsbalken.

Myndigheten är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter. Uppgifterna sparas under den tid som de behövs eller så länge som myndigheten är skyldig att spara uppgifterna. Du har rätt att begära tillgång till dina personuppgifter. Du kan läsa mer om vilka rättigheter du har på pensionsmyndigheten.se/personuppgifter.

Vårt dataskyddsombud kan nås på dataskyddsombud@pensionsmyndigheten.se.

Svarsbilaga

Mitt personnummer: _____ - _____

Jag intygar på heder och samvete att uppgifterna som framgår på "Underlag för ditt bostadstillägg", bifogad detta brev, är aktuella.

D.v.s. det är min aktuella bostadskostnad, samtliga mina gällande inkomster och samtliga mina tillgångar/skulder per den 31 december 2021.

Jag bifogar handlingar som styrker att uppgifterna är aktuella.

T.ex. kopia på min hyresavi, utbetalningsbesked för mina inkomster och årsbesked per 31 december 2021 från mina banker.

Jag bor i hyrd bostad, min hyresvärd är: _____

Telefonnummer till hyresvärden: _____

Har någon hjälpt till att fylla i uppgifterna?

Namn	Telefon
E-postadress	

Jag ger denna person fullmakt.

Fullmakten innebär att Pensionsmyndigheten får kontakta denna person för att efterfråga och delge uppgifter i denna bilaga.

Underskrift: _____ Datum: _____

Jag kan nås på telefonnummer: _____

www.pensionsmyndigheten.se

